

ΚΥΠΡΟΥ

alphanews.live

21.04.2026

ΑΠΟΨΕΙΣ

10:28

Φόρος τιμής στον Κώστα Σημίτη

Τα ευρωπαϊκά βιώματά του, ο ευρωπαϊσμός του και η στρατηγική του εκσυγχρονισμού

[ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ ΤΣΟΥΚΑΣ](#)

- Ο Κώστας Σημίτης, ως πολιτικός δημιουργός, υλοποίησε ιδέες και πολιτικές, αντιμετωπίζοντας την ένταξη στον σκληρό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως κρίσιμη για την Ελλάδα και την Κύπρο.
- Τα προσωπικά του βιώματα, όπως ο πόλεμος και οι διώξεις των γονέων του, διαμόρφωσαν τον αντι-συντηρητισμό και αντι-αυταρχισμό του.
- Οι σπουδές του στο Μάρμπουργκ και το Λονδίνο του προσέφεραν συγκριτική οπτική γωνία και συνειδητοποίηση της υστέρησης της Ελλάδας.

- Ο εκσυγχρονισμός, ως διαδικασία αναμόρφωσης θεσμών και πρακτικών, ήταν η θεωρία του για την υπέρβαση της υστέρησης και την προσέγγιση της Ελλάδας με τις ευρωπαϊκές χώρες.
- Η συμμετοχή στην ΕΕ, κατά τον Σημίτη, λειτουργεί εκσυγχρονιστικά για χώρες με θεσμική υστέρηση, ενισχύοντας τη λογοδοσία και διευρύνοντας τους ορίζοντες αναφοράς.

Το 1955, ο Μάρτιν Χάιντεγκερ, σε επετειακή ομιλία του για τα 175 χρόνια από τη γέννηση του Γερμανού συνθέτη Κονραντίν Κροϊτσερ, παρατήρησε ότι ένας επιμνημόσυνος εορτασμός, προκειμένου να μην καταστεί απλά εθιμοτυπικός, πρέπει να αποτελέσει ευκαιρία για στοχασμό. Τιμούμε έναν σημαντικό άνθρωπο, είπε, όταν, στοχαζόμενοι τη ζωή του και το έργο του, ωθούμε τον εαυτό μας να σκεφτεί. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι να το κάνουμε αυτό. Ενδεικτικά: Τι κατέστησε το έργο του εφικτό; Τι μοτίβα διαπερνούν το έργο του; Τι καινούριο κόμισε; Πώς συνδέεται το έργο του με αυτό των επιγόνων του ή άλλων ομοίων του; Τι μπορούμε να μάθουμε από τις λιγότερο ορατές πλευρές του έργου του – τις αποσιωπήσεις ή παραλείψεις;

Με αυτό τον τρόπο προτίθεμαι να προσεγγίσω, στα λίγα λεπτά που διαθέτω, τον Κώστα Σημίτη. Θα είμαι αναγκαστικά ελλειπτικός. Θα αντιμετωπίσω τον πρώην πρωθυπουργό ως πολιτικό δημιουργό – δηλαδή, έναν πολιτικό δρώντα που, ως κυβερνήτης, παρήγαγε και υλοποίησε ιδέες και πολιτικές. Θα με απασχολήσουν μόνο δύο αλληλένδετα ερωτήματα: (α) *τι νήματα συνδέουν τη διανοητική συγκρότηση του Κώστα Σημίτη με το πολιτικό έργο του;* (β) *Γιατί θεωρούσε την ένταξη στον σκληρό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο σημαντική για την Ελλάδα και την Κύπρο;* Η υπόθεση εργασίας που κάνω είναι ότι τα προσωπικά βιώματα διαμορφώνουν τον ηγετικό χαρακτήρα, ο οποίος καθορίζει την οπτική γωνία υπό την οποία ένας ηγέτης προσλαμβάνει τον κόσμο κα δρα.

Προσωπικά βιώματα και ευρωπαϊκός προσανατολισμός

Ο ανθρωπότυπος Σημίτη ήταν όσο πιο μακριά μπορείτε να φανταστείτε από τον ανθρωπότυπο του μέσου Έλληνα πολιτικού. Δεν έπινε, δεν πήγαινε στα μπουζούκια, δεν χόρευε ζεϊμπέκικο, δεν έβριζε, δεν είχε εξωσυζυγικές σχέσεις, δεν ήταν επιδειξιμανής, δεν ήταν αναμεμιγμένος σε σκάνδαλα, δεν είχε αυλή, δεν ήταν στομφώδης. Ήταν σεμνός έως ντροπαλός, διανοητής και πραγματιστής, Έλληνας και κοσμοπολίτης, καλλιεργημένος και πολύγλωσσος. Παραμένει απορίας άξιο πώς ένας τέτοιος άνθρωπος όχι μόνο επιβίωσε αλλά, τελικά, κυριάρχησε στην ελληνική πολιτική σκηνή.

Στην αυτοβιογραφία του «Δρόμοι Ζωής» (Πόλις, 2015) βρίσκουμε αρκετά από τα στοιχεία που διαμόρφωσαν την προσωπικότητά του. Γεννηθείς το 1939, οι πρώτες καθοριστικές εμπειρίες του έχουν να κάνουν με τον πόλεμο – τη ναζιστική κατοχή και, λίγο μετά, τον Εμφύλιο. Οι γονείς του, Γεώργιος και Φανή, συμμετείχαν ενεργά στο ΕΑΜ. Ήταν άνθρωποι μορφωμένοι, σε επαφή με τα ευρωπαϊκά ρεύματα σκέψης. Ο ίδιος τους περιγράφει ως «φιλελεύθερους αριστερούς» και «οπαδούς ενός “ουμανιστικού σοσιαλισμού” [...] διαποτισμένους από το πνεύμα του Διαφωτισμού, αλλά και του προοδευτικού κινήματος

της προπολεμικής εποχής» (σ.19). Οι γονείς του υπέστησαν διώξεις από το αυταρχικό μετεμφυλιακό κράτος, ο δε πατέρας του απολύθηκε από το πανεπιστήμιο. Ο αντισυντηρητισμός και αντι-αυταρχισμός που διαπερνά τη σκέψη του Κώστα Σημίτη σφυρηλατήθηκε στο περιβάλλον της «καχεκτικής δημοκρατίας» που καθιερώθηκε μετά τον Εμφύλιο.

Στα μαθητικά χρόνια, οι γονείς του έδωσαν έμφαση στην εκμάθηση ξένων γλωσσών – γερμανικά, γαλλικά, αγγλικά. «Η παιδεία που μου έδωσαν οι γονείς μου», γράφει, «ανταποκρινόταν στην προοδευτική αντίληψη της εποχής, στην πλατιά εγκυκλοπαιδική γνώση, τη μελέτη της ευρωπαϊκής πνευματικής ιστορίας, την αγάπη για τη λογοτεχνία και την τέχνη» (σ.30-31). Το σχολείο, έστω κι αν ήταν το Πειραματικό, αποδείχθηκε ανιαρό για έναν διανοητικά ανήσυχο νέο. «Η εικόνα της Ελλάδας και του πολιτισμού της, που αποκόμισα από το σχολείο, ήταν μια εικόνα αρχαιολατρίας, εθνικισμού, θρησκοληψίας και φόβου απέναντι στο ξένο, το διαφορετικό, το καινούριο. Τα ενδιαφέροντα τα έβρισκες εκτός σχολείου» – λ.χ. στο Γαλλικό Ινστιτούτο.

Το Πειραματικό δεν ξέφευγε από την κυρίαρχη «υπερσυντηρητική» (σ.32) κουλτούρα της εποχής. Καθότι στις τάξεις του κυριαρχούσαν τα παιδιά της ανώτερης και μεσαίας αστικής τάξης, το σχολείο αρκούσαν να δίνει μόρφωση επαρκή για επαγγελματική σταδιοδρομία, τίποτα παραπάνω. Συγχρόνως, «διαμόρφωνε ταξική συνείδηση και, ταυτόχρονα, την αντίστοιχη πολιτική αντίληψη. Γονείς και μαθητές καλλιεργούσαν το κλίμα της παρέας που δικαιούνται να εξασφαλίζει για τα παιδιά της καλύτερη τύχη. Όλο αυτό το πνεύμα μού ήταν ξένο, όχι μόνο γιατί δεν υπήρχε στο σπίτι μου, αλλά και γιατί με ενοχλούσε η διάθεση επίδειξης που το συνόδευε» (σ.32-33). Η αποφυγή της επίδειξης ως στάση ζωής· η αντίληψη ότι το άτομο λειτουργεί σε μια ταξικά αρθρωμένη και ποικίλως διαστρωματωμένη κοινωνία που διαπερνάται από σχέσεις ισχύος· η αξιοκρατία και οι ευκαιρίες που πρέπει να δίνει μια ευπρεπής κοινωνία σε όλα τα μέλη της· και η έγνοια για τους άλλους, ιδιαίτερα τους εκάστοτε μη προνομιούχους, που όρισαν το περίγραμμα της σκέψης του Κώστα Σημίτη, ιχνηλατούνται στις πρώιμες οικογενειακές και σχολικές εμπειρίες.

Οι σπουδές του στο Πανεπιστήμιο του Μάρμπουργκ στη Γερμανία και, αργότερα, στο London School of Economics της Βρετανίας, όχι μόνο διεύρυναν τους ορίζοντες αλλά του έδωσαν κάτι ακόμα πιο σημαντικό: *συγκριτική* οπτική γωνία. Ο άνθρωπος που έχει εκτεθεί σε διαφορετικούς τρόπους ζωής μεταμορφώνεται εσωτερικά και αποκτά μια συγκριτική θεώρηση του κόσμου: πώς και γιατί οι άλλοι οργανώνουν τη ζωή τους διαφορετικά από μας; Σε τι και γιατί διαφέρουμε; Τι μπορούμε να μάθουμε;

Τα πέντε χρόνια των σπουδών του στο Μάρμπουργκ, τα «θεωρώ πολύτιμα χρόνια», γράφει, «γιατί μπόρεσα να συγκρίνω την ελληνική κοινωνία με μια διαφορετική κοινωνία· να αντιληφθώ γιατί παραμέναμε μια χώρα εσωστρεφής, καταπιεστική, με περιορισμένες δυνατότητες. [...] Είδα ότι μια οικονομία με μεγάλη παραγωγική δύναμη να δημιουργεί

ιστούς συνεννόησης και πληθώρα δυνατοτήτων. Η ανάπτυξη διευκολύνεται από την ελεύθερη αναζήτηση και στηρίζεται από θεσμούς που μετριάζουν τις αντιθέσεις και ευνοούν την ανοιχτή κοινωνία. [...] Συνειδητοποίησα πως οι νοοτροπίες που χαρακτήριζαν τότε την Ελλάδα ήταν απόρροια της οικονομικής υστέρησης, της κοινωνικής καταπίεσης και της αδίστακτης χρησιμοποίησης των θεσμών από την πολιτικά κυρίαρχη δεξιά παράταξη προς όφελός της» (σ.38-39). Η συνειδητοποίηση αυτή εντάθηκε μετά την παραμονή του στο Λονδίνο για μεταπτυχιακές σπουδές – «από τα ωραιότερα χρόνια της ζωή μου» (σ.51), όπως γράφει. Το Λονδίνο των 1960s ήταν πολιτικά, διανοητικά και αισθητικά αναζωογονητικό – έπνεε άνεμος ελευθερίας παντού. «Εκτίμησα», γράφει, «ζώντας την αγγλική καθημερινότητα, μια κοινωνία που [...] σέβεται το άτομο, απαιτεί από αυτό κοινωνική ευθύνη, συντηρεί θεσμούς που λειτουργούν» (σ/51).

Η διαβίωση στη Γερμανία και τη Βρετανία εκλέπτυναν την πεποίθησή του «ότι η ελληνική εσωστρέφεια, η κομμουνιστοφοβία, ο μικρόκοσμος της ελληνικής πελατειακής πολιτικής αποτελούν βαρίδια για τη χώρα» (σ.51). Επιστρέφοντας στην Ελλάδα να ασκήσει δικηγορία ήταν ένας κατασταλαγμένα διαφορετικός άνθρωπος. Τον ενοχλούσε η μικρόνοια, ο ανούσιος φερεγγισμός, ο γελοίος τακτικισμός, ο μουχλιασμένος συντηρητισμός, ο πελατειακός πολιτικαντισμός, ο ναρκισσιστικός στόμφος, η «επιφανειακή ευαισθησία για τα κοινωνικά προβλήματα» (σ.63), και η γενικότερη πολιτική και θεσμική υστέρηση που θα συναντούσε στην Ελλάδα.

Η κομμουνιστική Αριστερά των απωθούσε. Τα κόμματα του Κέντρου, «κόμματα προυχόντων» (σ.148), τα θεωρούσε καιροσκοπικά – «επεδίωκαν απλώς να συμμετέχουν στην εξουσία, για να μπορούν να απολαμβάνουν τα οφέλη της» (σ.60). Τον ενδιέφερε η σύγχρονη, φιλελεύθερη, ανοιχτών οριζόντων Αριστερά. Βαθιά πολιτικό όν, δεν ήθελε να ασχοληθεί επαγγελματικά με την παλαιοκομματική πολιτική της εποχής του. «Δεν ήθελα να συμμετάσχω σ' αυτόν τον κόσμο. Η πολιτική, ούτε διέξοδος επιβίωσης ούτε τρόπος ανάδειξης ήταν, για μένα. Θεωρούσα την πολιτική έργο που επέβαλλαν στον πολίτη η συμμετοχή του στην κοινωνία, τα προβλήματά της και η κοινωνική του συνείδηση» (σ.63).

Συνειδητοποίησε, όμως, ότι ο δημόσιος κριτικός λόγος, όπως λ.χ. η δράση του Ομίλου Παπαναστασίου (1965), στου οποίου την ίδρυση ήταν πρωτεργάτης, δεν ήταν αρκετός. «Οι αναλύσεις και οι σχεδιασμοί δεν αρκούν. Η αλλαγή της κοινωνίας απαιτεί πράξη» (σ.68), εξού και ο πρωταγωνιστικός ρόλος του στην ίδρυση του ΠΑΣΟΚ το 1974. Η κριτική του ματιά, ωστόσο, δεν τον εγκατέλειψε και αυτό τον διαφοροποιούσε από τους επαγγελματίες της πολιτικής. Άνθρωπος με πνευματική ενδοχώρα και επαγγελματική αυτάρκεια, διατήρησε, όπως γράφει, «απόσταση από τα γεγονότα» (σ.68), αφενός για να διαμορφώνει ελεύθερα τη γνώμη του, αφετέρου για να αποχωρεί όταν οι περιστάσεις το απαιτούν. Ήταν μια στάση ζωής που τον διέκρινε αργότερα ως κομματικό στέλεχος και υπουργό. «Η πολιτική δεν είναι μέσο βιοπορισμού αλλά ένα στάδιο κοινωνικής δράσης, αποστολή που έχει ημερομηνία λήξης» (σ.68).

Η πολιτικά προβληματική κατάσταση της μετεμφυλιακής Ελλάδας τον ενοχλούσε έντονα. Η υστέρηση που εντόπιζε δεν οφειλόταν μόνο στη αργή, σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, διαδικασία της ανάπτυξης, αλλά και στην «κυρίαρχη νοοτροπία»: «το κράτος παροχών, η πελατειακή οργάνωση του πολιτικού συστήματος, η επίμονα αρνητική στάση των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων απέναντι σε αλλαγές, η στενόμυαλη εκπαίδευση, ο εθνικισμός και η αρχαιολατρία, που αντιμάχονταν την κριτική εξέταση των μειονεκτημάτων μας», τον απωθούσαν (σ.67). Ο εκσυγχρονισμός ήταν το κλειδί για να συγκλίνει η Ελλάδα με το Ευρωπαϊκό mainstream, να έρθει πλησιέστερα στις χώρες που είχε λόγους να θαυμάζει, όπως η Γερμανία και η Βρετανία.

Εκσυγχρονισμός και η συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ο Κώστας Σημίτης πολιτεύθηκε έχοντας μια θεωρία για τη λειτουργία της πολιτείας: γι' αυτά που καθλώνουν τη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Η θεωρία του – η θεωρία του εκσυγχρονισμού – δεν ήταν προϊόν ακαδημαϊκού εργαστηρίου, αλλά, ενσωματώνοντας σύγχρονες επεξεργασίες από την κοινωνιολογία, την πολιτική επιστήμη και τα οικονομικά, είχε βιωματικές αναφορές. Την Ελλάδα της υστέρησης, του αυταρχισμού και της στενομυαλιάς την είχε ζήσει στο πετσί του, όπως είχε ζήσει και χώρες με ώριμους θεσμούς, αποτελεσματικό κράτος, αξιοκρατία, θεσμικά αντίβαρα, και ζωντανή κοινωνία πολιτών. Επέλεξε τον όρο «εκσυγχρονισμός», γράφει, γιατί «ήθελα να υπογραμμίσω το ειδικό πρόβλημα της χώρας, δηλαδή την υστέρηση» (σ. 453). Ο σημιτικός εκσυγχρονισμός δεν είναι άνευρα τεχνοκρατικός: είναι μια διαρκής διεργασία, η οποία κατατείνει στην ανοιχτή, συμπεριληπτική, αυτο-καθοριζόμενη, και προσαρμοστική κοινωνία. Ο εκσυγχρονισμός είναι «μια διαδικασία αναμόρφωσης των κατεστημένων θεσμών και πρακτικών που αφορούν την οργάνωση και της λειτουργία της Πολιτείας, την άσκηση οικονομικής και πολιτικής εξουσίας και την κατανομή του παραγόμενου πλούτου» (σ. 455).

Ο Κώστας Σημίτης γνώριζε ότι η διαδικασία του εκσυγχρονισμού είναι επίπονη. Άλλωστε, πολλές αντιστάσεις συνάντησε στο ίδιο του το κόμμα. Γνώριζε, όμως, επίσης, ότι ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της Ελλάδας διαπερνά όλη τη σύγχρονη ελληνική ιστορία, με ερείσματα σε όλο, σχεδόν, το πολιτικό φάσμα. Ο εκσυγχρονισμός είναι μια μακρά διαδικασία, με πολλά πιασγυρίσματα. Η συμμετοχή, ωστόσο, στην ΕΕ, πίστευε, κλειδώνει τα θεσμικά επιτεύγματα, καθιστώντας τα αναντίστρεπτα.

Μέρος της θεωρίας του ήταν ότι η συμπερίληψη στην ευρωπαϊκή ενοποίηση λειτουργεί, κατ' ανάγκη, εκσυγχρονιστικά για χώρες που βρίσκονται σε κατάσταση πολιτικής-θεσμικής υστέρησης. Το mainstream της ΕΕ, για ιστορικούς λόγους, έχει εμπεδώσει το κράτος δικαίου, τα θεσμικά αντίβαρα, τις φιλελεύθερες αξίες, την αξιοκρατία, την πολιτικά ανεξάρτητη κρατική γραφειοκρατία, τη διαρκή εξισορρόπηση ατομικών επιλογών και κοινωνικών δεσμεύσεων, αυτονόητες θεσμικές συμπεριφορές στην υπηρεσία του κοινού καλού, τη μείωση των ανισοτήτων μέσω του κοινωνικού κράτους, τη βιώσιμη ανάπτυξη. Αυτή είναι η Ευρώπη που αγάπησε ο ίδιος. Αυτή είναι η Ευρώπη που οι πλείστοι αγαπούμε. Εντασσόμενη στην ΕΕ, μια χώρα είναι αναγκασμένη να προσαρμόζει τους

θεσμούς της στο ευρωπαϊκό κεκτημένο. Η ΕΕ δημιουργεί ένα πλαίσιο πειθαρχημένης συνεργασίας και σύγκρισης, το οποίο μεταφέρει τεχνογνωσία και επιτρέπει να τίθενται ερωτήματα, ενθαρρύνοντας τη λογοδοσία και διευρύνοντας τους ορίζοντες αναφοράς.

Οι υπερεθνικοί ευρωπαϊκοί θεσμοί αναγκάζουν θεσμικά καχεκτικές χώρες να ανεβάζουν ταχύτητες, φέροντάς τες πλησιέστερα στα ευρωπαϊκά ήθη. Η διαδικασία αυτή δεν είναι αυτόματη, αλλά βαθιά πολιτική. Όπως δείχνει η ελληνική χρεοκοπία, οι Βρυξέλλες μπορεί να κλείνουν, ενίοτε, τα μάτια, χάριν πολιτικών σκοπιμοτήτων. Ωστόσο, σε γενικές γραμμές, η τάση παραμένει: η «κλειστότητα» που χαρακτηρίζει χώρες που δεν έχουν εμπεδώσει τις αρχές της ανοιχτής και συμπεριληπτικής κοινωνίας διαρρηγνύεται με τη συμμετοχή στα ενωσιακά όργανα. Η θεσμική σύζευξη επιφέρει αφενός υποχρεωτική προσαρμογή, αφετέρου σύγκριση, μίμηση και ώσμωση. Αν λ.χ. αποκλίνουμε από τους εταίρους μας αναφορικά με τη λειτουργία του κράτους δικαίου ή την περιβαλλοντική νομοθεσία και υλοποίηση, γιατί συμβαίνει αυτό; Τι μπορούμε να μάθουμε από χώρες της ΕΕ με εκπαιδευτικές επιδόσεις καλύτερες από τις δικές μας; Κοκ.

Συγκρινόμενοι διαρκώς με τους εταίρους μας δεν μπορούμε να αποφύγουμε να θέτουμε δύσκολα ερωτήματα στον εαυτό μας, που, δυνητικά, μας κάνουν καλύτερους. Η εξουσία των αυτοεξυπηρετικών εθνικών ελίτ ελέγχεται, πλέον, σε υπερεθνικό επίπεδο. Η αυθαιρεσία των αυτοαναφορικών εθνικών συστημάτων υποχωρεί όταν καθίσταται αντικείμενο ευρωπαϊκής προσοχής. Δεν είναι τυχαίο, που, με τον καθοριστικό ρόλο της στην αποκάλυψη του σκανδάλου του ΟΠΕΚΕΠΕ, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία βάλλεται σήμερα στην Ελλάδα από τους υπερασπιστές του πελατειακού κράτους. Ούτε είναι τυχαία η καχυποψία έναντι της ΕΕ εθνικιστών και θρησκόληπτων πολιτικών στην Κύπρο. Και στις δύο χώρες, οτιδήποτε περιορίζει τον έλεγχο των εγχώριων πολιτικών στην δημόσια σφαίρα ενοχλεί. Είναι κατανοητό γιατί: όταν η φιλελεύθερη και κοινωνικά ευαίσθητη Ευρώπη γίνεται το σημείο εθνικής αναφοράς, τίθενται σε κίνηση διαδικασίες αλλαγής στη εσωτερική της χώρας. Αυτή είναι η αξία της Ευρώπης για χώρες με καχεκτικούς θεσμούς: επιβάλλει κοινωφελείς κανόνες, ενισχύει τη λογοδοσία, εμπεδώνει τη συγκρισιμότητα, διευκολύνει την ώσμωση, δίνει, τελικά, βήμα στον πολίτη. Αν είσαι μεταρρυθμιστής είσαι αναγκαστικά ευρωπαϊστής.

Δεν μπορώ να φανταστώ πώς θα ήταν η Ελλάδα και η Κύπρος σήμερα αν δεν βρίσκονταν στον σκληρό πυρήνα της ΕΕ. Ή, μάλλον, όχι, ως πολίτης και των δύο χωρών, μπορώ να φανταστώ. Θα ήταν χώρες διεθνοπολιτικά αδύναμες, ενδεχομένως αλληθωρίζοντας προς τον Πούτιν, με μεγάλες κοινωνικές ανισότητες, πολιτισμικά-πολιτικά εσωστρεφείς, όπου οι κυρίαρχες, διαπλεκόμενες ελίτ θα συνέχιζαν να κάνουν κουμάντο σχεδόν ανεξέλεγκτες. Η εθνική μοναξιά θα ήταν η παρηγορητική επωδός, οι θεσμοί πατερναλιστικοί και σκουριασμένοι, η διαφθορά ανέλεγκτη, τα θεσμικά αντίβαρα καχεκτικά, ο πολίτης με περιορισμένη φωνή.

Για τον Κώστα Σημίτη, η Ευρώπη δεν ήταν απλώς γεωγραφική ενότητα, ούτε μόνο διεθνοπολιτική ισχύς, αλλά πηγή διαρκούς ανανέωσης – σταθερής ώθησης για την υπέρβαση της υστέρησης. Ο ευρωπαϊσμός του, ριζωμένος στα βιώματά του, ήταν ενστικτώδης, όχι υπολογιστικός. Κατανοούσε πόσο ενισχύεται μια μικρή χώρα όταν μετέχει ισότιμα σε υπερεθνικούς οργανισμούς, όπως κατανοούσε ότι η συμμετοχή επιφέρει υποχρεώσεις και μεταρρυθμιστική ετοιμότητα, έστω κι αν αυτή δεν ήταν πάντοτε ορατή στην κυβερνητική θητεία του. Τιμούμε, στην Κύπρο, σήμερα, τον Κώστα Σημίτη γιατί τα ευρωπαϊκά του ένστικτα, μαζί με το ευρωπαϊκό όρμα των αείμνηστων υπουργών Γιάννου Κρανιδιώτη και Θεόδωρου Πάγκαλου, και των Προέδρων Γιώργου Βασιλείου και Γλαύκου Κληρίδη, και την επιμονή τους, έβαλαν την Κύπρο στη σωστή τροχιά. Φυσικά, πώς θα οδηγήσουμε το τρένο παραμένει δική μας υπόθεση.

Κείμενο ομιλίας στην εκδήλωση του Πανεπιστημίου Κύπρου «Κώστας Σημίτης: Η καταλυτική συμβολή του στην ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ», 20 Απριλίου 2026, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία, Κύπρος

Ο κ. Χαρίδημος Τσούκας (www.htsoukas.com) είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, ερευνητής καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Γουόρικ, Τακτικό Μέλος της Κυπριακής Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών, και Διεθνές Μέλος της Βρετανικής Ακαδημίας

<https://paideia-news.com/>

- Πανεπιστήμιο Κύπρου
- 21 Απρ 2026 - 13:08

**ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ**

Το πρόγραμμα εκδηλώσεων του Πανεπιστημίου Κύπρου την εβδομάδα 27-30 Απριλίου 2026

Το πρόγραμμα εκδηλώσεων του Πανεπιστημίου Κύπρου την εβδομάδα 27-30 Απριλίου 2026 περιλαμβάνει:

Δευτέρα, 27 Απριλίου 2026

- Τη Δευτέρα, 27 Απριλίου, Το Πανεπιστήμιο Κύπρου διοργανώνει τα εγκαίνια του νέου Κτηρίου Διδασκαλίας Ιατρικών και Βιολογικών Επιστημών «**Δρ Αρτέμης Χατζηπαναγής**»

Εισηγητές:

- Τάσος Χριστοφίδης, Πρύτανης Πανεπιστημίου Κύπρου
- Τάσος Σ. Αναστασίου, Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Κύπρου
- κ. Γρηγόρης Αρτέμης Χατζηπαναγή, γιός του Δωρητή
- Εξοχότατος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας,, κ. Νίκος Χριστοδουλίδης

Συντονίστρια: Δόξα Κωμοδρόμου, Επικεφαλής Γραφείου Εκδηλώσεων και Εκπρόσωπος Τύπου Πανεπιστημίου Κύπρου.

Κτήριο Κοινωνικών Δραστηριοτήτων, Πανεπιστημιούπολη, ώρα 17:00,

Πληροφορίες: 22894347

Περισσότερες πληροφορίες: Η τελετή θα πραγματοποιηθεί παρουσία της Α.Ε. του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο οποίος θα τελέσει τα εγκαίνια.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Χαιρετισμούς επισήμων
- Αποκάλυψη αναμνηστικής πλάκας
- Δεξίωση
- Ξενάγηση στο κτήριο

Η διάρκεια της εκδήλωσης είναι περίπου μία ώρα.

Για συμμετοχή απαιτείται δήλωση έως τις 23 Απριλίου 2026 μέσω της σχετικής πλατφόρμας, ενώ για περισσότερες πληροφορίες παρέχεται σχετικό τηλέφωνο επικοινωνίας.

Τετάρτη, 29 Απριλίου 2026

- Την Τετάρτη, 29 Απριλίου, το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Κύπρου διοργανώνει την **Ημερίδα Διδακτορικών Φοιτητών Τμήματος Νομικής**

Εισηγητές: Χρήστος Κωνσταντής, Βασίλης Κυβερνήτης, Νάντια Τυπογράφου, Μαρκέλλα Μπιτσιούνη, Mary-Olive McCluske

Συντονιστές: Ιωάννα Χατζηγιάννη - Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Νομικής, Αμφιτρίτη Παναγιώτου, Σάββας Θεοφάνους

Αίθουσα 010, «Εύη Σοφιανού», Κέντρο Κοινωνικών Δραστηριοτήτων, Πανεπιστημιούπολη, ώρα 16:00, <https://www.ucy.ac.cy/law/wp-content/uploads/sites/36/2026/04/PROGRAMME-2026-2.pdf>

Πληροφορίες: 22892920/297